

epistol. lib. 13. epist. 9. Meneium quendam commendat.

Ad Num. 6.

25 Cecrops, ut D.Covar. infra nos docet, Athenarum primas conditor fuit. D. August. de civit. Dei, lib. 18. cap. 9. Torniel. *Annal. anno 2498.* Carrill. *Annal. an. 2440. fol. 20.* Salian. ex Eusebio *Annal. tom. 2. anno mundi 2498. num. 1.* Turfellin. *epitom. histor. lib. 1. vers. Josephus, sub anno 2250.* Polydor. *Virgil. de inventorib. lib. 1. cap. 5.* Cornucop. *col. 514. num. 50.* Calepin. *verb. Athēna:* & ita communiter, licet Plat. in *Timæo* scripserit, Amasin prius eam urbem condidisse, ut refert Genebrard. in *Chronolog. lib. 1. atar. 3. an. 2670.* Cecrops igitur in Ægypto natus Atticam regionem, quæ antea Acte dicebatur, à se Cecropiam nuncupavit. D. August. *d. cap. 9.* Salian. ex Africano *ubi sup. num. 6.* Plin. *lib. 4. cap. 16.* Cornucop. *col. 191. num. 60.* Calepin. *ubi proximè, & verb. Cecropia,* eamque totam in duodecim vicis distribuit, quorum nomina sunt Cecropia, Epacria, Deccelea, sive Decelia, Eleusis, Aphidna, Thericus, Bauron, Cytherus, Sphertus, Cephissa, Tetrapolis, Phaleron, quæ recensentur à Strabon. *lib. 9. Cornucop. col. 580. num. 30.* Calepin. ac Nebrissenf. *propriis in locis.* Initium regni Cecropis incidit in annum mundi 2498. juxta Saliani supputationem *ibi tom. 2. & Torniel. sup.* Vide etiam Genebrard. & Turfellin. *ubi proximè.* Ea pars Græciæ, ubi Athēnae sunt sita, Attica dicta est, vel ab Attide filia Canai primi post Cecropem Atheniensium Regis, vel ab Actæo quodam sub regnum Phorbantis Argivorum Regis nato. Salian. *tom. 2. anno 2548.* Sed Pausanias Actæum primum Atticæ Regem, cui Cecrops successit, existimat, à quo Eusebio adhærens recedit Salian. *dicto anno 2495. num. 5. tom. 2.* Cæpit Atheniensium regnum anno mundi 2498. ut Tornielus & Salianus testantur, constititque 879. & an. 3377. omnino deletum est, Torniel. *d. an. 2498. num. 1. & anno 3377.*

26 At Theseus nonus Atheniensium Rex ex Ægæo antecessore, & Æthra ejus conjuge natus, inter plurima egregie gesta urbem instauravit, vicofque omnes ad unam civitatem revocavit: ad quod deposita regia dignitate, Democratiam in civium favorem induxit, pollicitus se deinceps non Regem sed belli moderatorem, legumque custodem futurum, Salian. *ubi proximè, in scholiis, & anno 2833. num. 2.* Plutarch. in *Theseo. lib. 7. cap. 36. cap. 36.* Genebrard. *sup. ann. 2953.* Cornucop. *col. 66. num. 20. & col. 717. num. 10.* Calepin. *verb. Cephissa, Abrah. Ortel. in Thesaur. Geograph. verb. Athēna.*

27 Præterea idem Theseus populum in patricios, seu eupatridas; & plebeios, sive agroicos divisit: illis Sactorum curam, Magistratus, publicarum rerum administrationem; ac similia committi voluit: his agrorum culturam pecorum procreationem, opificia, & alia hujuscemodi relinquenda putavit. Etenim qui genere, divitiis, aut alia ratione inter ceteros eminebant, patriciorum ordini adscribentur. Quam distinctionem Romulus in sua Republica constituit ad instar Atheniensis, ut tetigimus *sup. num. 4.* Unde inter leges XII. Tabular. illa habetur: *Sacra & Magistratus patres soli peragunt: Plebei agros colunt.* Ita Salian. *ubi nuper, Rosin. de antiquitat. Roman. lib. 1. cap. 15. vers. Prima igitur. Gregor. Vaucop.*

de veter. pop. Roman. *sect. 2.* Sed hæc à Mose fluxisse videntur, qui monente Jethro ex Israëlitis viros potentes, & strenuos selegit, quos Tribunos, Centuriones, & alios Magistratus præfecit, ut jus populo redderent, & muniis publicis fungerentur, *Exod. cap. 18. de quo latè Salian. tom. 2. anno 2544. à num. 732. & tom. 4. anno 3303. num. 2.* ait, distributionem populi Romani non multum ab Israëlitiis discrepare. Sed antea urbem Regiam Ægyptiorum à Mose in 36. partes digestam, ex aliis tradit Salian. *tom. 2. anno mundi 2485. num. 3.*

Ibi: Qui Athēnas ipsas.

Idem Atheniensis Rex urbi à se instauratæ duplex nomen indidisse narratur, Cephissa scilicet, à Cephiso flumine Atticæ, Calepin. *verb. Cephissa, Cornucop. col. 66. num. 20. & col. 580. n. 40.* & Athēna, à Minerva quæ Græcè Athēna nuncupatur. Salian. ex aliis *tom. 2. anno mundi 2498. num. 6. & anno 2833. num. 2.* Calepin. *verb. Athēna, Nebrissenf. verb. Athēnaum, Athēna, Cornucop. col. 514. num. 50.* ubi tradidit, quare Atheniensis Minervam colerent. Idem narrat Torniel. *sup. num. 2.* Alia etiam nomina Athēnis imposita reperiuntur, ut Possidonia, à Neptuno: Mopsa, & Jonia, à Mopso, ac Jone illarum Regibus. Calepin. *verb. Athēna, Cornucop. sup. & col. 717. num. 10.*

Ibi: Tribus verò Athenienses.

In comperto est, ut D.Covar. nuperimè præmisit, quod civitas Atheniensium fuit per tribus digesta, quemadmodum ex illico dicendis constabit, quas sanè tribus Græci phratias, vel lochos vocant, earumque tribunos phratriarchos, aut lechagos. Gregor. Vaucop. *ubi proximè, Carol. Sigon. de Republ. Athen. lib. 2. cap. 2.* Olanus plures referens in *suo Paralipom. lib. 5. cap. 12. num. 35.* qui latè prosequitur.

Ibi: Earum nomina hæc sunt.

Cecropis tribus à Rege Cecrope dicta, sed à quo, ambigi posset; nam præter primum urbis conditorem, cujus jam meminimus, alter Cecrops Rex Athēnis exitit ordine septimus, Erechthei filius. Sed verosimilius est, nomen tribus ad priorem referri debere, utpote qui author Republicæ, omniumque successorum caput, & Princeps, cujus memoriam futuris sæculis sic oportuit commendari. De his, aliisque Regibus mox memorandis vide Salian. *tom. 2. anno 2498. in scholiis.* Hujus, & aliarum tribuum frequenter meminit Stephan. *de urbib.* dum cujusque vicus recenset, ex quo singulis suos assignabimus. Cecropide ex tribu hi sunt vici, Æxone, Xypere, Trimones, Hale, Exonides, Epicide, Dædalide. Cecrops prior quinquaginta annis regnavit. Salian. *supra.*

Erechtheis tribus vocatur ab Erechtheo sexto Athenarum Rege, Pandionis prædecessoris filio, qui quinquaginta annis regni gubernaculum sustinuit: ab hoc successores Reges Erechtheidae nuncupari cœperunt usque ad Melanthum, teste Genebrardo in *Chronolog. lib. 1. atar. 3. anno 2953.* Eundem Regem memorat Cicero *orat. 32. pro P. Sextio.* Hujus tribus vici fuerunt Agryle vel Agraule, Sybrida, Pambotades, Pergaf.

Ægæis

Ægæis tribus ab Ægæo nono Rege, qui Pandionis secundi filius fuit regnavitque 48. annis, de quo Salian. *sup. Cornucop. col. 66. n. 20. col. 717. num. 10. & col. 1132. num. 50.* Calepin. *verb. Ægæus,* qui mari Ægæo insansè nomen dedisse fertur. Hujus tribus mentio est apud Cornucop. *col. 398. num. 40.* Calepin. & Nebrissenf. *verb. Erechthia,* in qua vici isti numerabantur, Erechthia, Tithras, Araphen, Bata, Barada, Philaida, Diomedia, Jonida.

Pandionis tribus à Pandione. Fuere duo Reges Athēnis hujus nominis: prior ordine quintus, Erechthonii filius, & pater Erechthei, qui ad annos 40. gavifus est regali dignitate, quam pacificè cum vita dereliquit: & ab hoc denominari tribus potius videret, quàm ab altero, qui octavus fuit, & regno pulsus, quo 25. annos potius est, obiit. Salian. ex Pausania *sup.* Pandionis Regis memoria extat apud Genebrard. *sup. Cornucop. col. 513. num. 20. & col. 909. n. 10.* Ad Pandionidem tribum hi vici spectabant, Phicagæa, & Oa.

Acamantis tribus ab Acamante filio Thesei, cujus mentio fit à Suida, & Calepino. Acamantidos tribus vici sunt Tyritos, Ereside, Thoricos, Cholargus, Itea, Prospalta.

Leontis tribus à Leone filio Orphei, qui ob patriæ salutem tres filias, ut Numinum satiaret savitiam, immolavit: ex quo sic Atheniensibus acceptus fuit, ut illi monumentum appellatum *Leocorion.* erexerint, ut testatur Suidas apud Calepin. *verb. Leocorion.* Tribu Leontide comprehendebantur vici Alimus, Scambonide, Eupyrde, Oeoni.

Oeneis tribus, fortè ab Oeneo Rege Calidoniae urbis in Ætolia, regione Græciæ, de quo Cornucop. *col. 550. n. 20. & col. 710. num. 20.* Calepin. *verb. Oeneus.* Fuit in Attica oppidum Oenoa dictum Plin. *lib. 4. cap. 7.* In hac tribu erant vici Perithæde, Hippotamedæ, Acharna, Tyrnide, Epicephesia.

Hippotoontis tribus dicta vel ab Hippolyto filio Thesei, ac Hyppolytes Amazonum reginæ, quam ille bello captam optavit consortem: vel ab alio heroè Atheniensis nobis ignoto. Hippolytum memorant Cornucop. *col. 730. n. 50.* Calep. *verb. Hippolytus.* Fuit & Hippomenes ordine quartus ex illis, qui Athēnis decennalem principatum gesserunt. Genebrard. *sup. de atar. 3. anno 3469.* Etenim Athenienses Reges primi cum vita deponabant Imperium: at postea placuit, ne ultra decennium quis suprema potestate fungeretur, hosque temporales Principes Archontas, seu Medontidas Græci nuncupabant, quorum unus Charops fuit. Vaucop. *sup. sect. 1.* In hac tribu Hippotoontide recensentur vici Anacæa, Thymatadæ, Azenta, Criadæ.

Antiochis tribus ab aliquo eximio Atheniensis nomen sumpsit, cujus memoria abolevit; nam ut D.Covar. *hic,* ex Ulpiano tradit omnes tribus, de quibus supra, à præclaris Atheniensibus sua nomina acceperunt. Ex hac tribu fuere Pallene, Criona, Pentele.

Æantis tribus ab Aiace Salaminio, prout D. Covar. insinuat; quod itidem ex eo comprobatur, quod Aiaci sepulchrum Æantion dicebatur. Calepin. & Nebrissenf. *verb. Æantion.*

Ibi: Nempe Antigonide, & Demetriade.

31 Tribus Antigonis ab Antigono Macedonum Rege, ob munificentiam Evergete cognominato,

qui pluribus beneficiis Rempubliam Atheniensium est prosequutus, quapropter meruit Athēnis statuam, & quod tribus ejus nomine decoraretur. Vide Calepin. *verb. Antigonis, Nebrissenf. & Stephan. verb. Antigonis.*

Demetris tribus sic dicta à Demetrio, qui patri Antigono in regno successit, & cognominatur Poliōrcetes: hic patrizans Athēnas à potestate Cassandri, & Ptolemæi beneficis exemit. Alter Demetrius Phalereus Athēnis floruit pluribus statutis decoratus, qui decennalem principatum adeptus est; juxta tradita *sup. vers. Hippoboonis.* Hujus Demetrii meminit Cicero. *orat. 39. pro C. Rabir. Postumo, & de Offic. lib. 1. Salian. tom. 5. Annal. an. 3766. num. 6.* Calepin. *ubi proximè.* Hujus tribus est vicus Agnus.

Ibi: Ab Attalo, & Ptolemæo Philadelpho.

Attalus fuit Rex Pergami in Asia nimium divitiis affluens, qui cum nullam prolem reliquisset, populum Romanum heredem instituit. Calep. *verb. Attalus.* Verum & omnes Reges Pergami Attali vocabantur, de quibus vide Strabon. Attalidos tribus meminit Stephan. *de urbib.*

Ptolemæus Philadelphus, Ægypti Rex hujus nominis secundus. Calepin. *verb. Ptolemæus, & verb. Philadelphus, Salian. Annal. tom. 5. an. 3766. à num. 4. ubi num. 6.* notat hunc Scripturam sacram per LXX. Interpretēs in Græcum vertisse sermonem, & cum Demetrio Phalereo, de quo nuper familiaritatem esse professum. Sed fortassis tribus Ptolemæis nomen sumpsit à Ptolemæo filio, & successore Philadelpho, qui à beneficentia Evergetes cognominatus est, de quo Salian. *anno 3808. num. 1.* etenim iste de Republica Atheniensis admodum benemeritus fuit Calepin. *verb. Evergetes,* utriusque Ptolemæi mentionem fecit etiam Cornucop. *col. 439. num. 50.* Hujus tribus est vicus Berenicidæ, Stephan. *de urbib.*

Ultra has tribus fuit alia vetustissima Ægocors, cujus meminit Stephanus, atque ita fortassis tribus Atheniensibus evenit, quod de Romanis traditum est supra, *num. 15.* sed decem initio fuerit. Olan. *sup. num. 36.*

Ibi: Nam civis Atheniensis.

Idem moris Romanis quoque fuit, ut D.Covar. *34 supra, num. 3. in princip. prænotat & constat ex Cælio epist. 8. ad Cicero. Brisson. lib. 8. formul. Olan. in suo Paralipom. lib. 5. cap. 12. num. 16.* Similiter etiam apud Hebræos observabatur. Vide P. Becan. in *analog. novi & veter. Testam. ubi de forma, quæ libellus repudiî concipiebatur.*

Ibi: Vicorum verò nomina.

Nonnulla suis tribubus adscripsimus supra, & licet plurimi alii fuerint vici, quandoquidem singulari tribus ex decem vicis constabant, sicut D. Covar. *sup. num. 1. in fine præmisit,* in illis tamen indagandis lucubrare non vacat, ex quo nihil utilitatis poterit reportari.

Ibi: Cecropem primum multitudinem Atheniensium.

Vide quæ sunt supra, *num. 25. cum seq. & Salian. tom. 2. anno 2498.* ubi accuratè de Regibus

bus Atheniensibus differuit, & anno 2533. cum seq. de Thesco memoranda retulit.

Ibi: Nisi undecim tantum oppida.

Duodecim fuisse oppida, seu vicos quos The- seus in unam civitatem Athenas concessit, eorum nominibus expressis, assertum est d. num. 25. sed ipse decem tribus instituit, de quibus sub n. 30.

Ibi: Sic sanè Hebræi habuerunt.

35 Hebræorum tribus duodecim originem duxere à totidem filiis Jacob, qui cum undecim, eorumque sobole, ac familiis à Joseph allectis ex Chanaam in Ægyptum emigravit anno mundi 2329. Genes. cap. 46. de quo fusè Salian. an. cod. tom. 1. Nomina illorum hæc sunt: Ruben, Simeon, Levi, Judas, Issachar, Zabulon, Benjamin, Dan, Nephthali, Gad, Aser, & Joseph, quæ recensentur d. cap. 46. Exod. cap. 1. de quibus, ipsorumque liberis plenè differuit Salian, ubi proximè, à num. 7. Sed loco Josephi subrogati sunt filii ejus Ephraim, & Manasses, quos avus Jacob in filios adoptavit, singulique propriam tribum habuere. Genes. c. 48. Salian. an. 2345. Dicuntur tamen duodecim tribus, vel quia hæc duæ à Josepho processerunt, vel quia in divisione terræ Promissionis nulla pars separatim assignata est tribui Levi, Jos. cap. 13. Salian. anno 2589. n. 9.

36 Hæc tribus propria nomina non habuerunt, sed expresso nomine sui capitis, & Principis quæque demonstrabatur, quod ex sacra Pagina patet, maximè ex cap. 7. Apocalyps. Paralipom. lib. 1. cap. 6. sed & nomen principis tribus pro ipsa usurpabatur, Judic. cap. 20. & 21. Tribules quoque à suo primo progenitore nuncupabantur, ut Levitæ à Levi, Num. cap. 18. & passim alibi, Rubenitæ à Ruben, Gaditæ à Gad. Josue cap. 22.

37 Singulis tribubus continebantur omnes descendentes ab uno ex filiis Jacob, itaque idem est progenitorem habere Benjamin, ac esse ex tribu Benjamin; nullus enim tribui adscribebatur, nisi ex femore principis illius processisset: & hoc citra dubium apud omnes est.

Quomodo fuerit inter tribus terra Promissionis divisa per Josue, & quæ civitates, & agri cuique forte obtigerint, traditur in lib. Josue, & exponit Salian, tom. 2. anno 2589. cum seq.

38 In his tribubus nulla intercessit immutatio quoad numerum, semper enim duodecim fuere, licet populus apud Ægyptios mirum in modum increverit. Exod. cap. 1. siquidem cum septuaginta tantum personæ de domo Jacob ascendissent in Ægyptum, Genes. cap. 46. connumeratis ipso Jacob, Joseph, ac duobus filiis, qui tres jam apud Ægyptios erant, ut advertit Salian. d. anno 2329. num. 30. tempore exitus censa sunt sexcenta millia virorum, qui ad bellum idonei habebantur, mulierum autem, ac cæterorum multitudo dinumerari vix poterat. Exod. cap. 12. vers. 37. Salian. tom. 2. anno 2544. num. 153. Rursus nec tribus aliqua omninò perit; nam etsi Benjamin penè delecta est à cæteris tribubus, ob sceleratam quorundam Benjamitarum sævitiam, ac turpitudinem; tamen iidem debellatores poenitentia ducti maximè studuerunt, ut ea tribus ex tribulibus qui superfuere propagaretur, Judic. cap. ult. quod fusè profequitur Salian, anno 2622. ex num. 35. Hæc de tribubus Israël obiter interfuisse juravit, ut

innotescat quid inter eas, ac Romanas, & Atheniensis interfit, de quibus satis, superque disertum est. Jam mentem ad Scævola responsum revocemus.

Ad Num. 7.

Solum servi illi, qui vindicta, censu, aut testamento libertatem adipiscerentur, jure civium Romanorum gaudebant. Cai. Instit. lib. 1. tit. 1. Cujac. observat. lib. 5. cap. 13. & lib. 7. cap. 20. Rævard. de auctor. prudent. cap. 7. Anton. Fab. in Papinian. tit. 5. princip. 3. Gothofred. ad Cicer. in topic. lit. M. Joan. Rosin. de antiquit. Roman. lib. 2. cap. 20. vers. Addunt Jurisconsulti, Olan. in suo Paralipom. lib. 4. cap. 14. num. 38. Borcholt. in §. Multis, num. 1. Instit. de libert. Parlador. differet. 93. à num. 7. Arnoldus Vin. in Instit. lib. 1. tit. 5. §. ult. num. 1. Pichard. ibi.

Supervenit & alius modus manumittendi, per quem manumissus pariter libertatem ac civitatem consequeretur ex Imperatoris Constitutionibus, cum scilicet in Ecclesia apud Antistitem, præsentem populo, dominus servo libertatem conferrebat, de quo qualisqualis scriptura confici debebat, l. 1. & 2. C. de iis qui in Eccles. manumitt. l. 1. tit. 22. part. 4. §. Multis autem, Instit. de libertin. Quæ sanè manumissio subrogata est loco ejus quæ censu fieri solebat; hæc enim jam diu aboleverat, Cai. ubi proximè, ibi: Civis Romanus in Ecclesia, aut ante Consulem fuerint manumissus. Ulpian. in fragm. tit. 1. §. 3. ibi: Censu manumittentur olim. Ouald. ad Donell. lib. 2. cap. 15. in fin. Gothofred. ubi nuper, & in l. 1. C. de iis qui in Eccles. manumitt. Anton. Fab. sup. Sigon. de antiqu. Jur. Civ. Romanor. lib. 1. cap. 14. Arnold. sup. §. Multis autem, vers. In sacrosanctis, Pichard. in d. §. fin. Instit. de libertin.

Sed hæc quidem accipienda sunt de voluntaria manumissione, seu quæ domini facto præstatur: ac cum servus à lege in libertatem eripitur ex pluribus causis, simul liber, & civis Romanus fit, ut si propter detectionem criminis pro præmio libertate donetur, l. 2. C. quib. ex caus. serv. pro præm. libertat. accip. Quando hujusmodi libertas competat, traditur sup. tit. prædicto, l. 3. tit. 22. p. 4. à Donell. & Ouald. d. lib. 2. cap. 12. Ant. Gom. in l. 1. Tauri, n. 11. vers. Item finaliter, Anton. Fab. sup. tit. 4. princip. 1.

Idem juris erit de eo servo, qui ob moram ejus, qui manumittere tenebatur, in libertate jure ipso constituitur; nam & hic civis Romanus erit, quod planè colligitur ex l. 3. cum seqq. ff. qui sine manumiss. ad libert. perven. ubi dicitur, quod talis servus perinde haberi debet, ac si manumissus foret ab illo, qui libertatem collaturus erat: quod de perfecta libertate exaudiendum est, & hoc ipsum apertè comprobatur ex l. univ. C. de Latin. libert. tollend. ubi inter modos, quibus olim Latina libertas præstabitur, ille non recensetur. De quo Oroz. de apicib. jur. lib. 2. cap. 7. à princip.

Similiter asseverandum est de libertate quæ præscriptione quaritur, de quo in l. 23. tit. 29. p. 3. l. 7. tit. 22. part. 4. Sic habetur expressum in l. 2. Cod. de long. temp. præscript. quæ pro libertate compet.

Ibi:

Ibi: Reliqui verò etsi liberi fiant.

44 Qui præter modos supra traditos ad libertatem perveniebant, inter cives Romanos non connumerabantur. Ita tenent omnes laudati nuper n. 39. Plures casus, ex quibus Latina libertas præstabitur, congerit Justinian. in dicta lege unica, §. Sancimus, cum seqq. Vide Retes opusculorum tom. 2. lib. 5. cap. 9. num. 2. ubi eruditè, ut illi moris est.

45 At refragatur Cicero in Topic. ibi: Si neque censu, neque vindicta, neque testamento liber factus est, non est liber. Unde videtur nulli tribui libertas, nisi censu, testamento, aut vindicta. Cui objectioni satisfacit Rævard. d. cap. 7. asserens Oratorem agere de libero Quiritum jure, quo liber non censetur qui ex civibus Romanis non est. Consentit D. Nic. Anton. de exil. lib. 2. cap. 12. num. 5. Aliter Ciceronem intelligit Arnold. Vin. dum ait, quod tunc temporis triplici illo modo duntaxat libertas dederetur, ac postea inventum est, ut epistola inter amicos, & aliis servi ad libertatem perveniret imperfectam. Verum dici, nec improbabilius potest, quod manumissus per convivi adhibitionem, ac modos similes non obtinebant veram libertatem, sed precariam, ita ut pro liberis manumissorum revocari in servitutem possent, ut apertè tradit Tacit. Annal. lib. 13. ibi: Quia & manumittendi duas species instuntas, ut relinquere poenitentia, aut novo beneficio locus, quos vindicta patronus non liberaverit, veluti vinculo servitutis atineri. Ex quo, & aliis sic observavit noster Retes ubi proximè, asserens apud majores non dici hos libertinos liberos, sed in libertate esse: quo planè quid sibi Cicero voluerit percipitur. At de Latinorum statu iterum differendum nobis est.

Ibi: Vindicta verò manumittebantur.

Vindicta dicta est, vel à Vindice Vitelliorum servo, cui anno primo ab ejectis Regibus libertas, & civitas collata est, quod dominorum conjurationem in Rempublicam patefecit; vel verius à virgula, qua Magistratus utebantur in solemnibus manumissionibus, ut statim traditur, de quo Cujac. in paratit. ad tit. ff. de manumiss. vindict. Ant. Fab. sup. tit. 5. princip. 1. illat. 1. Rosin. de antiquit. Roman. d. cap. 20. vers. Ingenius, Rævard. varior. lib. 4. cap. 9. Gothofred. ad tit. ff. de manumiss. vindict. Ouald. d. cap. 15. Parlador. sup. n. 8. Pichard. in §. Multis autem, n. 3. Instit. de libert. Mynfinger. ibi, à n. 3. Borcholt. sup. n. 3. Vin. in d. 6. Multis autem, vers. Vindicta, ubi monet quod Vindex, seu Vindicus detexit conditionem eorum, qui de restituendo Tarquinio cogitabant: cujus servi fides erga Rempublicam etiam multis pecuniis remunerata est. Salian. Annal. lib. 5. an. 3546. n. 14.

47 Ad manumissionem vindicta quædam desiderabantur in persona manumissoris, alia in manumittentis, & alia in magistratus. Oportebat igitur, quod dominus foret, qui libertatem conferre volebat, quia cum hæc manumissio actus legitimus sit, nequit per alios expediri, nisi ex ascendentibus, aut descendentibus fuerit, qui alieno nomine manumittit, propter personarum identitatem, quæ jure intelligitur. Hæc omnia deducuntur ex l. 1. tit. 22. p. 4. ubi Greg. Lop. gloss. 3. l. Neque mulierem 3. C. de vind. libert. l. Si pater 4. ff. de manumiss. D. de Farja Novæ Addit. ad Covar.

vindict. l. Quæstum 15. §. ult. l. Si enim 16. §. fin. ff. qui, & à quib. manum. l. Nepos 22. ff. de manumiss. l. 1. §. ult. C. commun. de manumiss. Glossa in l. Si quis alicui, §. 1. verb. Constitit, ff. mand. Ouald. ad Donell. lib. 2. cap. 13. lit. D. Ant. Fab. d. tit. 5. princip. 1. illat. 1. Et quod actus legitimi per procuratorem expediri non possint, probatur ex l. Nemo alieno 123. ff. de reg. jur. ubi Rævard. Gothofred. & alii.

Non tamen omnes domini servos suos vindicta manumittere valent, sæpe enim variis de causis à libertatis datione remouentur, ut si servus sub conditione legetur, quem hæres, etsi interim pleno jure dominus illius sit, manumittere prohibetur, l. Generaliter 19. §. 1. ff. qui, & à quib. aut cum servus generaliter relinquatur, data optione legatario; nam hæres nullum ex familia testatoris ad libertatem, antequam optetur, eripere permittitur, cum singuli sub conditione legati censentur, l. 3. ff. cod. sub quo, & alii casus similes reperiuntur, & in Instit. cui, & ex quib. caus. manumitt. non lic. quod latè profequuntur Donell. lib. 2. cap. 13. Anton. Fab. d. tit. 5. princip. 1. illat. 2. cum seqq.

Inter eos qui cum domini sint, servos suos libertate afficere non valent, enumeratur minor viginti annis, cui lege Ælia Sentia vetitum est, ne servos suos manumittat, nisi de justa manumissionis causa constiterit, l. 1. ff. de manumiss. l. Si pater 4. §. fin. cum aliis legib. ff. de manumiss. vindict. Oroz. de apicib. jur. lib. 1. cap. 10. num. 2. Quam legem omninò desiderari, ut impediretur libertas, quæ etiam à minore viginti annis absque causa data, aliàs sustineretur, docuit Ant. Fab. sup. tit. 6. princip. 7. pro quo stat Modestinus in l. Si consentiente 16. & ibi Glossa verb. Et vacabit, ff. de manumiss. Contra, quod causa, adhuc majore manumittente exigatur, expressum probat Rævard. de auctor. prudent. cap. 7. cui assentiantur Rosin. d. cap. 20. vers. Ingenius, & alii de forma manumittendi vindicta agentes, qui asserunt, nomen manumissus, adjecta manumissionis causâ, in acta referri. Quod dissidium sic elidi posse videtur, si dicamus in manumissione hac à quocumque facta causam esse exprimendam qualemqualem, non justam, seu lege præscriptam, quam probare opus non est: & hoc quidem ita rectè fiebat, ut inde appareret, quæ jura patronus esset habiturus; plus enim juris competit ei, qui proprio nomine ultroneus liberalitatem exercet, quàm qui jussu patris, aut testatoris, aliave ratione, non gratis manumittit, l. 1. C. de libert. & cor. liber. l. Qui nummis 3. C. de oper. liber. l. univ. §. Illud, C. de Latin. liber. toll. l. Matrimonii causa 51. ff. de rit. nupt. ubi evidenter probatur, causam manumittendi etiam à majoribus viginti annis exprimi consuevisse. Hujus causæ probatio idè non requirebatur, quia cum dominus eam apud Magistratum profiteretur coram servo, nequibat in illius præjudicium mentiri, asserens se ex liberalitate manumittere, quem ex necessitate liberum efficere tenebatur, ut pinguis jus in libertate obtineret, nam ipse facillè contradiceret, & sic exaudiri debent illa Modestini verba, Et vacabit cause probatio, posita in d. l. Si consentiente.

In minoribus verò viginti annis exacta causæ probatio intervenire debet, ut manumissio expediat: nec causa quævis satis est, sed quæ in jure reperiuntur expressæ, de quibus in l. Ita 9. l. Si minor 11. cum seqq. ff. de manumiss. vindict. §. Justa, Instit. cui, & ex quibus caus. manumitt. non lic. l. 1. tit. 22. p. 4. Cur lex Ælia Sentia interdixit

Z. his